

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 11. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 104,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové usnesením dne 10. 11. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 104, zastavil řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2013, č. j. 17340/13/5000-14504-711335, z důvodu nezaplacení soudního poplatku. V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud nejprve popsal průběh soudního řízení. Žalobce se domáhal zrušení, případně vyslovení nicotnosti, rozhodnutí žalovaného a jemu předcházejícího rozhodnutí Finančního úřadu v Jilemnici ze dne 26. 11. 2012, č. j. 66930/12/259960603261. Současně podal návrh na přiznání odkladného účinku žalobě; později požádal o osvobození od soudních poplatků, ustanovení zástupce a namítl podjatost všech soudců krajského soudu. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 6. 2014, č. j. Nao 184/2014 - 63, námitce podjatosti nevyhověl. Krajský soud posoudil prohlášení žalobce o jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrech a usnesením ze dne 3. 10. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 91, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků, nevyhověl návrhu na ustanovení zástupce, vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu, zamítl návrh na přiznání odkladného účinku žalobě a uložil žalobci zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku. Žalobce soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil, na místo toho přípisem ze dne 26. 10. 2014 znovu požádal o osvobození od soudního poplatku, přičemž bez bližšího odůvodnění uvedl, že na jeho straně trvá překážka trvalejší povahy, která jej ohrožuje na životě a brání mu v řádném výkonu jeho práv.

Žalobce současně znovu požádal o ustanovení zástupce, přiznání odkladného účinku žalobě a vnesl námitku podjatosti všech soudců krajského soudu v aktuálním obsazení. Krajský soud nepředložil námitku podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu, neboť o ní již bylo rozhodnuto a žalobce neuvedl žádná nová tvrzení. Ze stejného důvodu již krajský soud znovu nerozhodoval o žádosti o osvobození od soudních poplatků či ustanovení zástupce. Krajský soud konstatoval, že vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku a vzhledem k tomu, že tak žalobce ve stanovené lhůtě neučinil, došlo k naplnění podmínek pro zastavení soudního řízení podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítl, že krajský soud nezohlednil skutkový a právní stav projednávané věci, neboť nepřihlédl k podáním stěžovatele ze dne 26. 10. 2014. Konstatoval, že mu bylo upřeno právo vyjádřit se k závěrům soudu a že osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu a ustanovení zástupce v řízení o žalobě bylo důvodné. Stěžovatel požádal Nejvyšší správní soud o osvobození od soudních poplatků, ustanovení zástupce a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Usnesením ze dne 18. 12. 2014, č. j. 4 As 253/2014 - 9, Nejvyšší správní soud zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce, neboť shledal, že ustanovení zástupce není nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu „*[v] řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz).

Citovaný právní názor lze bezpochyby aplikovat též v projednávané věci, neboť striktní trvání na podmínce zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti by způsobilo jen řetězení téhož problému, případně by mohlo vést k nepřípustnému odepření přístupu k Nejvyššímu správnímu soudu. S ohledem na tuto skutečnost netrvá Nejvyšší správní soud na platbě soudního poplatku, ani na povinném zastoupení advokátem.

Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to z toho důvodu, že přiznáním odkladného účinku se podle § 73 odst. 3 s. ř. s. pozastavují účinky napadeného rozhodnutí pouze do skončení řízení před soudem. Rozhodování o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku by tedy nemělo žádný smysl za situace, kdy se řízení tímto rozsudkem končí a rozsudek je vydán neprodleně po nezbytném poučení a uplynutí lhůty k podání námítky podjatosti vůči soudcům Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel ve své kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud však musí konstatovat, že krajský soud napadeným usnesením řízení o žalobě zastavil, rozhodl tedy o tom, že v soudním řízení nebude pokračováno. V takovém případě z povahy věci pro stěžovatele přicházejí v úvahu pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, přičemž pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o zastavení řízení, a dále dle písm. c) uvedeného ustanovení, spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98).

pokračování

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.“

Kasační stížnost není důvodná.

K námitce, že krajský soud rozhodl na základě domněnek, ke kterým nebylo možné se vyjádřit a které jsou v rozporu s předloženými podklady, Nejvyšší správní soud již stěžovateli v minulosti sdělil, že český právní řád soudům nestanoví povinnost, aby s účastníky řízení konzultovaly své úvahy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2014, č. j. 4 Afs 177/2014 - 24). Stěžovatel měl možnost přednést veškerá svá tvrzení a nahlížet do spisu. Skutečnosti a úvahy uvedené v odůvodnění napadeného usnesení jsou koherentní a podložené spisovým materiálem.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodnou námitku, že krajský soud nepřihlédl k podání stěžovatele ze dne 26. 10. 2014. V odůvodnění napadeného usnesení krajský soud konstatoval, že obsah předmětného podání neobsahuje žádná konkrétní tvrzení či návrhy důkazů. Takové hodnocení považuje Nejvyšší správní soud za zcela přiléhavé a dostatečné. Stěžovatel toliko obecně sdělil, že podle vlastního názoru splňuje podmínky pro ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků, přičemž poukázal na svůj nepříznivý zdravotní stav. Žádné bližší skutečnosti ani důkazy ovšem nevedl.

Nejvyšší správní soud opakovaně konstatuje, že podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.“ Základní podmínku pro osvobození od soudních poplatků tedy tvoří povinnost žadatele doložit, že nemá dostatečné prostředky. Tuto podmínku však stěžovatel v průběhu celého řízení před Krajským soudem v Hradci Králové nesplnil. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu „[p]ovinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje“ (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS).

V řízení před krajským soudem nebyly zjištěny skutečnosti, které by odůvodňovaly osvobození stěžovatele od soudních poplatků. Stěžovatel byl povinen podat krajskému soudu důvěryhodný přehled o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Nesplnění této povinnosti nelze nahrazovat kusými údaji o finančních výdajích a závazcích stěžovatele. Krajský soud postupoval v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu, když se po vydání usnesení ze dne 3. 10. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 91, nezabýval další obsahově shodnou žádostí stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a vyzval jej k zaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyslovil například v rozsudku ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 - 65. Obdobně se vyjádřil Ústavní soud například v usnesení ze dne 14. 10. 2004, sp. zn. III. ÚS 404/04, nebo v usnesení ze dne 6. 5. 2010, sp. zn. III. ÚS 341/10. Vzhledem k tomu, že stěžovatel soudní poplatek nezaplatil, krajskému soudu nezbylo než řízení o žalobě v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavit.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v tomto řízení procesně úspěšný a žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval, proto Nejvyšší správní soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. ledna 2015

JUDr. Jíří Palla
předseda senátu